

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

แก้วมณี. เรือนปั้นหยาทาสีเขียว. สมุทรปราการ: เรือนบุญ, 2544.

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ. วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์

เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดสมุทรปราการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2542.

จวน เครือวิชฌยาจารย์. วิถีชีวิตชาวมอญ. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์, 2537.

จวน เครือวิชฌยาจารย์. ประเพณีมอญที่สำคัญ. กรุงเทพฯ : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, 2538.

จันทร์ศรี สุปัญญากร. วรรณกรรมไทยรามัญจากตำบลทรงคนอง อำเภอพระประแดง จังหวัด

สมุทรปราการ.วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2527.

ฉวีวรรณ ควรแสง. "ประเพณีรำเจ้าพ่อของหมู่บ้านเว้ชะราว" ใน ผลิตภัณฑ์รามัญ – ไทย.

สมุทรปราการ : เรือนบุญ ,2547.

ฉวีวรรณ ควรแสง. สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2546.

ไฉน สนสกุล. การรำวงชาติพันธุ์และการผสมกลมกลืนของชาวมอญ : ศึกษาเฉพาะกรณี ชุมชน

มอญบางขันหมาก จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2535.

ชลิตภากร วีรผลิน และคณะ. การศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางพัฒนากรุงเทพมหานครและ

ปริมณฑลในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 5 พ.ศ.2525 – 2529. กรุงเทพฯ : กองผังเมือง

กรุงเทพมหานคร, 2524.

ชโลมใจ กลั่นรอด. ทะเลมอญ : วัฒนธรรมการดนตรีของชาวมอญ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์

มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.

ณรงค์ชัย ปิฎกรัษต์. "ดนตรีและเสียงสื่อสารนำวิญญาณในพิธีตจอผีของชนเผ่าม้ง" ภาษาและ

วัฒนธรรม (มกราคม – เมษายน 2544).

ทองเต็ม สุขพิศาล. สัมภาษณ์, 10 ธันวาคม 2546.

นริศรานูวัตติวงศ์,สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยา. สาส์นสมเด็จพระเจ้า 1-26 ลายพระหัตถ์สมเด็จพระเจ้า

บรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัตติวงศ์ และสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ.

กรุงเทพฯ : องค์การค้าของคุรุสภา, 2505.

บุษบา ตระกูลสังจาวัต. การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมเรื่องราชาธิราช ฉบับเจ้าพระยาพระคลัง

(หน). วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2529.

- เบญจวิทย์ เมืองไทย และคณะ. เอกสารประกอบการประชุมเสวนาผลงานวิจัย ชุด ความหลากหลายทางวัฒนธรรม กรณีศึกษากลุ่มมอญ-กะเหรี่ยงภูมิภาคตะวันตก, 22 สิงหาคม 2545 ณ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร กรุงเทพฯ.
- แบบรายงานบัญชีคนในหมู่บ้านของเทศบาลเมืองลัดหลวง. 2546.
- ประมวญ ดิศจินดั้น. คติชาวบ้าน : การศึกษาในด้านมานุษยวิทยา. กรุงเทพฯ : แพร์พิทยา, 2521.
- ปราณี วงษ์เทศ. ความเชื่อเรื่องผีบรรพบุรุษของชาวมอญ. กรุงเทพฯ : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน), 2545.
- ปิยนุช นาคมีศรี. สัมภาษณ์, 27 เมษายน 2546.
- ผุสดี ทิพทัส. การศึกษาชุมชนมอญในพื้นที่อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. กรุงเทพฯ : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- พีระ กาบแก้ว. สัมภาษณ์, 3 สิงหาคม 2546.
- พระคลัง (หน), เจ้าพระยา. ราชอิริยาธ บัญเจ้าพระยาพระคลัง (หน). พระนคร : บรรณาคาร, 2513.
- วิเชียร นาวาดิษฐ์. สัมภาษณ์, 27 เมษายน 2546.
- วิทยา เอี่ยมสะอาด. สัมภาษณ์, 25 เมษายน 2545.
- วีรวัฒน์ วงศ์สุปไทย. "ประเพณีถวายธงตะขาบ" ใน ความรู้คือประทับใจ. ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน). เจ้าแม่ คุณปู่ ช่างช่อ ช่างพ่อนและเรื่องอื่นๆ ว่าด้วยพิธีกรรมและนาฏกรรม. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) 2546.
- ส.พลายน้อย. เล่าเรื่องพม่ารามัญ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พิมพ์คำ, 2544.
- สมพิศ มงคลพันธ์. "ประเพณีมอญ – แห่งลี้ – ธงตะขาบ" ใน หนังสืออนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ พระครูสมุทรวราภรณ์ รองเจ้าคณะอำเภอพระประแดง. 2543.
- สง่า ไหมวิจิตร. สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2545.
- สุกัญญา ภัทราชัย. "ที่มาของประเพณีแย่งศพมอญ" ใน เมืองโบราณ (กรกฎาคม – กันยายน 2527). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุกรี เปลี้นรุ่ง. สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2545.
- สุจริตลักษณ์ ดีผดุง. "มอญ" วารสารภาษาและวัฒนธรรม.
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. ร้องรำทำเพลง : ดนตรีนาฏศิลป์ชาวสยาม. กรุงเทพฯ : มติชน, 2532.
- สุภรณ์ โอเจริญ. มอญในเมืองไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2541.
- สุรินทร์ ทับรอด. พิธีรำผีเมืองในงานศพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.

สุวรรณา เกรียงไกรเพชร. "เป็งซงกราน – ตำนานข้าวแช่" ใน หนังสืออนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ พระครูสมุทรวราภรณ์ รองเจ้าคณะอำเภอพระประแดง. 2543.

สุเอ็ด คชเสนี. "วัฒนธรรมประเพณีมอญ" ใน เมืองโบราณ ฉบับเดือนกรกฎาคม – กันยายน. 2527.

อลิสรา รามโกมุท. เกาะเกร็ด : วิถีชีวิตชุมชนมอญริมน้ำเจ้าพระยา.

อะระโท โอชิมา. ชีวิต พิธีกรรมและเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของคนมอญในเมืองไทย. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล 2536.

เอกรินทร์ พึ่งประชา. "หมู่บ้านมอญ : อำนาจและพลังแห่งการต่อรอง" ใน ศิลปวัฒนธรรม

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพิ่มข้อมูลและโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร. www.sac.or.th.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์ชาวบ้านในหมู่บ้านเว้ชะราว

ข้อมูลบุคคล

1. ชื่อ _____
2. บ้านเลขที่ _____
3. เพศ ชาย หญิง
4. อายุ 10-29 ปี 30-59 ปี 60 ปีขึ้นไป
5. อาชีพ รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 พนักงานบริษัท, โรงงาน นักเรียน นิสิต นักศึกษา
 ค้าขาย อื่น ๆ
6. การศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช. อนุปริญญา, ปวส.
 ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
7. บรรพบุรุษ
- บิดา ชื่อ _____
 มอญ ไทย
 ไทยปนมอญ อื่น ๆ ไม่แน่ใจ
- มารดา ชื่อ _____
 มอญ ไทย
 ไทยปนมอญ อื่น ๆ ไม่แน่ใจ
- สามี/ภรรยา ชื่อ _____
 มอญ ไทย
 ไทยปนมอญ อื่น ๆ ไม่แน่ใจ
- ปู่ มอญ ไทย
 ไทยปนมอญ อื่น ๆ ไม่แน่ใจ
- ย่า มอญ ไทย
 ไทยปนมอญ อื่น ๆ ไม่แน่ใจ
- งานแต่งงาน แบบมอญ แบบไทย
 ทั้งมอญและไทย แบบอื่น ๆ ไม่เคยจัด

- งานศพ แบบมอญ แบบไทย
 ทั้งมอญและไทย แบบอื่น ๆ ไม่เคยจัด

8. การมีส่วนร่วมในประเพณีของชาวมอญ

- สงกรานต์พระประแดง
 เป็นประจำทุกปี บางโอกาส ไม่เคยร่วมงานเลย
- การกวนกาละแม
 เป็นประจำทุกปี บางโอกาส ไม่เคยร่วมงานเลย
- ประเพณีค้ำต้นโพธิ์
 เป็นประจำทุกปี บางโอกาส ไม่เคยร่วมงานเลย
- ประเพณีแห่งหงส์ ธงตะขาบ
 เป็นประจำทุกปี บางโอกาส ไม่เคยร่วมงานเลย
- ประเพณีส่งข้าวสงกรานต์,รดน้ำสาว
 เป็นประจำทุกปี บางโอกาส ไม่เคยร่วมงานเลย
- การไปชมหรือเล่นสบบ้ำตามบ่อนต่าง ๆ
 เป็นประจำทุกปี บางโอกาส ไม่เคยร่วมงานเลย
- ประเพณีแห่ก แห่ปลา
 เป็นประจำทุกปี บางโอกาส ไม่เคยร่วมงานเลย
- การเข้าร่วมพิธีรำผีบวงสรวงเจ้าพ่อเจ้าแม่
 เป็นประจำทุกปี บางโอกาส ไม่เคยร่วมงานเลย
- การชมหรือเข้าร่วมพิธีรำผีในงานศพ (รำสามภาค)
 เคยชมหรือเข้าร่วม ไม่เคยชมหรือร่วมงานเลย

9. คุณจะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของชาวมอญได้อย่างไร ในฐานะที่คุณเป็นคนหนึ่งที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเวชะราว (ทั้งด้านภาษาและประเพณี)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์ผู้มาร่วมพิธีรำผีบวงสรวงเจ้าพ่อเจ้าแม่เว้ชะรวาว

1. ชื่อ _____
2. เพศ ชาย หญิง
3. อายุ 10-29 ปี 30-59 ปี 60 ปีขึ้นไป
4. อาชีพ รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 พนักงานบริษัท, โรงงาน นักเรียน นิสิต นักศึกษา
 ค้าขาย อื่น ๆ
5. การศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช. อนุปริญญา, ปวส.
 ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
6. คุณเป็นคนเชื้อชาติใด มอญ ไทย
 ไทยปนมอญ อื่น ๆ
7. คุณเป็นคนหมู่บ้านเว้ชะรวาวหรือไม่
 ใช่ ปัจจุบันก็ยังอาศัยอยู่ ใช่ แต่ปัจจุบันย้ายไปอยู่ที่อื่นแล้ว
 ไม่ใช่ มาจาก _____
8. ถ้าคุณไม่ใช่คนในหมู่บ้านเว้ชะรวาว
 - คุณรู้จักพิธีรำผีบวงสรวงหมู่บ้านเว้ชะรวาวได้อย่างไร
 - _____
 - คุณรู้จักใครในหมู่บ้านนี้หรือไม่
 - รู้จัก มีความสัมพันธ์กันอย่างไร _____
 - ไม่รู้จักใครเลย เหตุที่มาจาก _____
9. คุณมีความเชื่อในเรื่องอำนาจเหนือธรรมชาติหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ว่ามีจริงหรือไม่
 เชื่อว่ามีจริง เชื่อในบางเรื่อง ไม่เชื่อ
10. ถ้าคุณมีความเชื่อ กรุณายกตัวอย่างสิ่งที่คุณเชื่อและศรัทธา

11. คุณทราบประวัติของเจ้าพ่อเจ้าแม่เว้ชะรวาวบ้างหรือไม่ ถ้าทราบมีความเป็นมาอย่างไร

12. คุณมาร่วมพิธีรำผีของหมู่บ้านवेशะราวเป็นประจำหรือไม่
- เป็นประจำทุกปี
- เกือบทุกปี ปีที่ไม่ได้มาร่วมงานเป็นเพราะ _____
- มาเป็นบางปี ประมาณ _____ ครั้ง
- ปีนี้เป็นปีแรกที่มา เพราะ _____
13. คุณเคยบนบานศาลกล่าวหรือขอพรต่อเจ้าพ่อเจ้าแม่वेशะราวหรือไม่
- เคย เรื่องที่บน _____
- สำเร็จหรือไม่ สำเร็จ ไม่สำเร็จ
- ไม่เคย ถ้าจะบนหรือขอพร เรื่องที่ขอคือ _____
14. คุณคิดว่าพิธีรำผีบวงสรวงเจ้าพ่อเจ้าแม่ มีบทบาทอย่างไรต่อชุมชนवेशะราว
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- แสดงความเป็นมอญของชุมชนवेशะราว
- เป็นศูนย์รวมใจ สร้างความสามัคคีให้แก่คนในหมู่บ้าน
- เป็นศูนย์รวมใจ สร้างความสามัคคีให้แก่ชาวไทยเชื้อสายมอญที่มาร่วมงาน ทั้งที่อยู่ในหมู่บ้านและจากหมู่บ้านอื่น ๆ ด้วย
- สร้างความสัมพันธ์อันดีให้กับคนในครอบครัวและตระกูลเดียวกันไว้อย่างเหนียวแน่น
- เป็นที่พึ่งทางใจให้แก่คนในหมู่บ้านที่มีเรื่องเดือดร้อน
- สร้างสำนึกและเกิดความภาคภูมิใจในชาติพันธุ์ของบรรพบุรุษชาวมอญ
- อื่น ๆ _____
15. สิ่ง que แสดงความเป็นมอญที่คุณสังเกตได้จากพิธีรำผี ได้แก่ _____
- _____

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
 โฉดเพลงมอญที่ใช้ประกอบพิธีรำผี

1. เพลงปะล๊ะ

(_ _ _ _	_ _ _ ร	_ _ _ ม	_ _ _ ร	_ _ _ ร	_ _ _ ล	ช _ ฟ	_ ม ร ร)
_ _ _ ช	_ _ _ ร	_ _ _ ม	_ _ _ ช	_ _ ล ท	_ ล _ ช	_ _ _ ม	_ _ _ ร
_ _ _ ร	_ _ _ ด	_ ช ล ท	_ ล _ ล	_ ม _ ร	_ ท ล ล	_ ร _ ช	_ ช ล ท
_ ด _ ร	ม ร ด ท	ล ช ล ท	_ ด _ ร	_ ร ร ร	_ ล _ ท	_ ด _ ม	_ ร _ ด

2. เพลงฮะละซ้อด

_ _ _ ม	_ _ _ ม	_ _ _ ล	_ ช _ ม	_ _ _ ล	_ ช _ ร	_ ร ร ร	_ ม _ ร
_ _ _ ด	_ ด _ ด	_ _ ร ม	_ ร _ ม	_ _ ม ฟ	_ ม ม ม	_ ม _ ฟ	_ ม ม ม
_ _ _ ม	_ _ _ ม	_ _ _ ล	_ ช _ ม	_ _ _ ล	_ ช _ ร	_ ร ร ร	_ ม _ ร
_ _ _ ด	_ ด _ ด	_ _ ร ม	_ ร _ ด				

_ ม _ ร	_ ร _ ด	_ ม _ ร	_ ด ด ด	_ ม _ ร	_ ร _ ด	_ ม _ ร	_ ด ด ด
_ ม _ ร	_ ม _ ช	_ ม _ ร	_ ด ด ด	_ ม _ ร	_ ม _ ช	_ ม _ ร	_ ด ด ด
_ ล _ ช	_ ม _ ช	_ ม _ ร	_ ด ด ด	_ ล _ ช	_ ม _ ช	_ ม _ ร	_ ด ด ด
(_ ท _ ล	ล ล _ ท	_ ด _ ร	_ ม _ ร	_ ท _ ล	ล ล _ ท	_ ด ร ม	_ ร _ ด)

3. เพลงอาไก่น

_ ช _ ม	_ ร _ ด	_ _ ร ม	_ ช _ ร	_ _ _ ร	_ ร _ ร	_ ด ด ด	_ ร _ ด
_ ท _ ล	_ ช _ ล	ท ล ช ม	ช ล _ ช	_ ช _ ม	_ ร _ ด	_ _ ร ม	_ ช _ ร
_ _ _ ร	_ ร _ ร	_ ด ด ด	_ ร _ ด	_ ท _ ล	_ ช _ ล	ท ล ช ม	ช ล _ ช
(_ ด ร ม	_ ช _ ล	_ ท _ ล	_ ช _ ม	_ ร _ ช	_ _ ล ท	_ ร _ ท	_ ล _ ช)

4. เพลงจิ้งโด้ง

(_ ท ท ท	_ ล _ ท	_ ล _ ท	_ ม _ ร	_ ร ร ร	_ ม _ ช	_ ล _ ช	_ ม _ ร
_ ด _ ท	ล ช ล ท	ด ช ด ม	_ ร _ ด	_ ช ล ท	_ ล ล ล	ท ล ช ม	_ ช _ ล)

5. โจ๊ะบาอากัก

_____	___ ม	___ ร	___ ด	_ ม _ ช	_ ล _ ด	___ ร	___ ม
___ ล	_ ล _ ล	_ ด _ ล	_ ช _ ม	_ ช _ ล	_ ช _ ม	___ ร	___ ล

___ ล	___ ม	_ ร _ ด	_ ท _ ล	___ ช	ล ท ด ร	_ ม _ ช	_ ม _ ร
_ ด _ ม	ร ด ท ล	_ ร _ ช	_ ล _ ท	_ ด _ ร	ม ร ด ท	ล ช ล ท	ล ท ด ร
_ ร ร ร	_ ช _ ล	_ ด _ ม	_ ร _ ด	___ ด	___ ล	_ ท ล ล	_ ล _ ม
_ ช _ ม	_ ร _ ด	_ ช ล ท	_ ล ล ล				

6. จ้างสะเป็น

_ ม ร ด	_ ม ร ด	_ ม ร ด	_ ม ร ด	_ ม ร ด	_ ม ร ด	___ ด	___ ด
___ ด	___ ร	___ ม	___ ช	___ ล	_ ช _ ม	_ ล _ ช	_ ม _ ร
___ ท	_ ท _ ท	_ ร _ ท	_ ล _ ช	_ ร _ ม	_ ล _ ช	_ ร _ ช	_ ล _ ท
_ ช _ ด	___ ร ม	_ ช _ ม	_ ร _ ด				

* การใส่ตัวโน้ตไว้ในวงเล็บ แสดงว่าให้บรรเลงโน้ตในส่วนนั้นซ้ำอีกครั้ง

ภาคผนวก ง
ทำร่ามอญ 12 ท่า

ท่าที่ 1
ฮาสุยสะกะ (โปรยข้าวตอก)

ท่าที่ 2
ฮะปะทาน 1 (สังเวย)

ท่าที่ 3
สะพาน 2

ท่าที่ 4
สะพาน 3

ท่าที่ 5
เบริงอย่างเปราะะ (เร็วขึ้น)

ท่าที่ 6
ยะปะทาน 4

ท่าที่ 7

อะโมละตา (พอมแม่พี่น้อง)

ท่าที่ 8

โปดโมน (แบบมอญ)

ท่าที่ 9
สะบายคะนอมจิน (ขนมจีนน้ำยา)

ท่าที่ 10
กะเตียงเกิง (กลับเมือง)

ท่าที่ 11

เบริงประสะระ (ตะโพนสั้น)

ท่าที่ 12

เบริงประสะเริน (ตะโพนยาว)

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางชมชนก ทรงมิตร เกิดเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2510 ที่จังหวัดชลบุรี ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนราชวินิต ระดับมัธยมศึกษาถึงระดับอนุปริญา จากวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพฯ และได้รับอนุมัติปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อปีการศึกษา 2532

ปัจจุบัน รัับราชการเป็นอาจารย์ประจำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียน ราชวินิต มัธยม กรุงเทพฯ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย